

GÜZ OKULU/SOSYAL POLİTİKA**SOSYAL POLİTİKA KONULU
GÜZ OKULU VE DOSYASI**

Ata SOYER*

Sosyal politika konulu yedi yazı ile bir "güz okulu" dosyası. Nedir, güz okulu? Neden sosyal politika? Güz okulu, İzmir Tabip Odası Halk Sağlığı Komisyonu'nun 1995 yılında başlatıp, TTB içinde gelenekselleştirdiği 2008 yılında on üçüncüsünü tamamladığı bir etkinliğin adı. İlk kez, 1995 Ekim ayında, İzmir Seferihisar'da "Olağandışı Durumlarda Sağlık Hizmetleri" başlığı ile başlatılan bu etkinlikler dizisi, 1999 yılı hariç (Marmara depremi nedeniyle) her yıl yapılageldi. 1996'da "İnsan Hakları, Tıbbi Etik ve Hekimlik" başlığı ile uluslararası katılımlı okul, Karaburun'da yapılmıştı. 1997'deki etkinliğin konusu "Sağlık-Ekonomi-Politika" idi ve çizgi dışıydı. 1998'de Seferihisar'da yapılan okulun konusu "Tıp ve Sosyal Bilimler", 2000 yılında Foça'da yapılan okulun konusu ise "Çevre"ydi. Bu etkinliklerle bir olgunlaşma süreci yaşayan okul, 2001'den itibaren çitayı daha da yükselterek kendini sürdürdü: 2001'de Sığacık'ta "Küreselleşme", 2002'de Doğanbey Dokuz Eylül Tesislerinde "Bilim", 2003'te Doğanbey Dokuz Eylül Tesislerinde "Halk Sağlığının Dünü Bugünü Yarını", 2004'de Doğanbey Dokuz Eylül Tesislerinde "Devlet", 2005'te Doğanbey Dokuz Eylül Tesislerinde "Sosyal Güvenlik", 2006'da Özdere'de "Yerelleşme ve Yerel Yönetimler", 2007'de Özdere'de "Kamu Yönetimi-Sağlık Yönetimi". Bu yılın konusu da, Özdere'de "Sosyal Politika" oldu.

Görüldüğü gibi, her yıl İzmir'in farklı bir ilçesinde yapılmakta(ydı), güz okulları. Ancak, giderek maddi zorunluluklar, en makul fiyat veren yerlerde karar

kılınmasına yol açtı ve mekan çeşitliliği yaklaşımı ortadan kalkmış oldu.

Güz okulu, bir eğitim ve öğrenme modeli, aynı zamanda. Komisyon -ki İzmir'deki iki üniversitenin halk sağlığı akademisyenlerince oluşan (2006'dan sonra Dokuz Eylül'ün katkısı hemen hemen kalkmakla birlikte)- hangi konuda güz okulu yapılması gerektiğini kendi arasında tartışarak belirler. Daha sonra, ön okumalarla, o konuda nelerin öğrenilmesi/tartışılması gerektiği belirlenir. O çerçevede bir taslak program oluşturulur. Ve de bu program isimlendirilir. Bu süreç, salt komisyon üyelerince yaşanan bir süreç olmayıp, ciddi bir dış destekle -akademik olarak- yürütülür.

Belirlenen konu, program ve isimlerle 3-4 gün birlikte bir tartışma ve öğrenme süreci yaşanarak, her yıl bir konuda eğitim ortamı oluşturulur. Sabahtan akşama kadar süren eğitim etkinliğinin ders arası ve akşam sonrası sohbetlerle ve sosyal ortamlarla zenginleşmesi, güz okullarının en sempatik özelliğini de yaratır.

Sadece konunun belirlenmesinde değil, tüm işler birlikte ve işbölümü içinde yapıldığından, düzenleme kurulunun hemen hepsi işin sahibidir. Aynı durum, mümkün olduğunca dışarıdan gelen katılımcılara da yansıtılmaya çalışılır.

İşte bu özelliklere sahip güz okullarının 2008'deki on üçüncüsü de benzer bir süreçten sonra yapıldı. Çok sayıda öneri arasından, iki konu (Sosyal Politika ve Sağlık Finansmanı) en çok oy alan konular olarak öne çıkmıştı. Bu iki konu için, ilgili akademisyen ve kişilerle fikirleri sorularak, iki taslak program çıkarılarak son

*Halk Sağlığı Uzmanı

oylama yapıldı. Sosyal Politika, ağırlık kazanınca, hazırlık merkezi bu alana kaydırıldı. ODTÜ'den Mustafa Bayırbağ, Marmara Üniversitesi'nden Özgür Müftüoğlu, Akdeniz Üniversitesi'nden Faruk Ataay, Boğaziçi Sosyal Forum'undan Asena Günel, DİSK Birleşik Metal İş'ten Gaye Yılmaz'ın katkıları ile bir program oluşturuldu.

Dosyadaki yazılardan da izleyebileceğiniz gibi, yazılar farklı içerik ve eğilimleri yansıtmakta. Program yapılırken, şöyle bir yaklaşım söz konusu oldu. Türkiye'de sosyal politika alanındaki farklı eğilimler değerlendirildi. Özellikle doğrudan sosyal politika alanına sermaye yanlısı bakan yaklaşım, en baştan elimine edildi. Daha çok kendisini Ankara SBF'de var eden "sosyal demokrat" ya da "devletçi" denilen geleneğin temsilcileri, 2005'te "sosyal güvenlik" başlığındaki okulda bulunduğundan, bu konuda bir ihtiyaç olmadığı tespiti yapıldı. Geriye iki ana eğilim, Boğaziçi Üniversitesi Sosyal Forumu'ndaki eğilim ile değişik okullar ve sendikalardaki Marksist eğilim kalıyordu. Bu iki ekibin yaklaşımlarını birlikte tartışmanın, ön açıcı olacağı varsayımı ile program bu çerçeveye oturtuldu. Ayrıca, sosyal politika-kadın, sosyal politika-yerel yönetimler gibi alanları da katarak, çerçeve genişletildi. Yine, işin salt akademisyenlerle sınırlanmasının eksiklik yaratacağından yola çıkarak, konuya daha politik bakacak katkıların yararı gözetilmeye çalışıldı. Fatsa Deneyimi bağlamında Cahit Akçam, Sendikaların sosyal politika yaklaşımı için

Birleşik Metal Sendikası'ndan Mehmet Beşeli ve Gaye Yılmaz'ın katkıları, ciddi bir zenginlik sağladı.

Yazılardan ilki, Marmara Üniversitesi'nden Fuat Ercan'ın daha çok tartışma zeminini tarif eden ve daha çok bir yöntem yazısı. Hem sunumu, hem de kaldığı süredeki tartışmaları ile sevgili Fuat, okula çok ciddi katkı verdi. İkinci yazı, Gazi Üniversitesi'nden Gamze Özdemir'in (eşi Murat Özdemir ile) sosyal politika alanının çerçevesini çizen yazısı. Kısa süre kalmasına karşın Gamze, okul katılımcılarını sarsmış oldu. Boğaziçi Sosyal Forumu'ndan gelen arkadaşlarımız Asena, Osman ve Azer sosyal politika alanının değişik başlıklarını ele alan yazıları ile okuldaki tartışma yaratan soruları ile zenginlik verdiler. Birleşik Metal Sendikası'ndan Gaye ve Mehmet de, işçi sınıfı vurgulu bir sosyal politika yaklaşımına örnek yazı ve sunularla, bu işin salt akademik bir konu olmadığını bize hatırlattılar (Mehmet Beşeli'nin yazısı önümüzdeki sayıda yayımlanacak).

Bu yazıların dışında yer alan yerel yönetimler başlıklı sunumlar, daha çok sohbet biçiminde olduğu için, yazılı hale gelememi. En son yapılan "Halk Sağlıkçılar Sosyal Politika Alanında Neler Yapabilir" konulu forum ise, iyi bir tartışmaya sahne olmasına karşın, yazılı hale getirilmedi.

Umarız, zevkli ve zengin bir dosya olmuştur. İyi okumalar.